

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v dedičskej veci po poručiteľovi **J. M.**, narodenému X., zomrelému X., naposledy bytom v T., vedenej na bývalom Štátnom notárstve v Banskej Bystrici pod sp. zn. D 788/77, o dovolaní J. M., bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. J. Č., advokátom so sídlom v B., proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. júla 2006 sp. zn. 13 CoD 42/2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. júla 2006 sp. zn. 13 CoD 42/2006 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Rozhodnutím zo 14. júla 1977 sp. zn. D 788/77 bývalé Štátne notárstvo v Banskej Bystrici vporiadalo dedičstvo po poručiteľovi J. M., zomrelom X., narodenom X., naposledy bytom T. tak, že dedičstvo pozostávajúce so špecifikovanej nehnuteľnosti a poľnohospodárskej pôdy preberá dedič J. M., narodený X. s povinnosťou úhrady dedičských podielov z nehnuteľnosti dedičom B. H. a M. K. a z poľnohospodárskej pôdy vyplatiť dedičom B. H., J. M., J. M., M. K. a A. B. v budúcnosti v prípade, že obdrží peňažnú náhradu za túto pôdu každému jeho podiel v uvedenej výške do 30 dní od obdržania náhrady.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 11. júla 2006 sp. zn. 13 CoD 42/2006 na odvolanie dedičov J. M., J. M. a A. B. rozhodnutie bývalého štátneho notárstva zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Banská Bystrica na ďalšie konanie. V odôvodnení uviedol, že predpokladom vporiadania dedičstva je zistenie predmetu dedičstva, pričom orgán prejednávajúci dedičstvo musí konať so všetkými účastníkmi

konania. V predmetnej veci bývalé štátne notárstvo vykonalo súpis aktív a pasív dedičstva pričom do aktív zaradilo aj poľnohospodársku pôdu bez jej bližšej konkretizácie a konania o dedičstve sa nezúčastnili dedičia J. M., A. B. a J. M. zastupoval J. M.. Z toho vyplýva, že štátne notárstvo neurčilo všeobecnú cenu majetku poručiteľa, výšku dlhov a čistú hodnotu dedičstva, keď na pojednávaní síce rozhodnutie vyhlásilo, ale neoboznámilo s ním všetkých účastníkov konania (dedičov). Jeho rozhodnutie bolo preto predčasné. Dodal, že právoplatnosť nenadobudlo ani rozhodnutie bývalého štátneho notárstva sp. zn. D 788/77 z 26. 1. 1978 z dôvodu jeho nedoručenia J. M., a M. K..

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal dovolanie dedič J. M.. Žiadal ho zrušiť. Prípustnosť dovolania vyvodil z § 237 písm. b/, c/, d/, e/, f/ O. s. p., pretože krajský súd konal na základe úkonov niekoho, kto vystupoval ako účastník, ale nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, nebol podaný návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo. Uviedol, že na základe jeho odvolania proti rozhodnutiu bývalého štátneho notárstva toto autoromedúrou vydalo nové rozhodnutie o vyporiadaní dedičstva z 26. 1. 1978, ktoré nadobudlo právoplatnosť, pretože bolo doručené všetkým dedičom. Neobstojí podľa neho tvrdenie krajského súdu o tom, že jeho a M. K. nemohol zastupovať J. M. pre rozpor záujmov. V čase rozhodovania krajského súdu už všetci dedičia (okrem neho) zomreli a nemajú teda procesnú spôsobilosť v danom konaní. Ich dedičia neboli o odvolacom konaní upovedomení, ani im nebolo doručené odvolanie na vyjadrenie, preto im bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom. Vdovec po A. B., ktorá nepredložila plnomocenstvo, ani nepodala odvolanie proti rozhodnutiu z 14. 7. 1977 a nebola vlastníčkou žiadnej časti pozostalosti po poručiťovi, P. B. nemal spôsobilosť byť účastníkom konania a ani procesnú spôsobilosť na vystupovanie v tomto konaní. Poukázal na to, že za dobu po vydaní rozhodnutia bývalého štátneho notárstva (takmer pred 30 rokmi) dedičia v dobrej viere a úplnej zhode do nehnuteľnosti (rodinného domu) investovali a časť poľnohospodárskej pôdy odpredali a kúpnu cenu si rozdelili.

K dovolaniu sa vyjadrili Ing. P. B. (dedič zo závetu po B. H. a po A. B.), S. B., JUDr. M. B. (dedičia po A. B.), ktorí žiadali dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa (§ 236 a nasl. O. s. p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O. s. p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdneho dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O. s. p.). Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd svojím uznesením zrušil uznesenie bývalého štátneho notárstva a vrátil vec na ďalšie konanie okresnému súdu. Dovolanie preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

Vzhľadom na uvedené by prípustnosť dovolania prichádzala do úvahy len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný, ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237

O. s. p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné.

Z obsahu spisu vyplýva, že dedičmi po poručiteľovi J. M., zomrelom X., narodenom X., naposledy bytom v T. boli : J. M. narodený X., B. H. (rod. M.) narodená X., J. M. narodený X., J. M. narodený X. (dovolateľ), M. K. (rod. M.) narodená X. a A. B. (rod. M.) narodená X.. J. M. X. zomrel a jeho dedičom (na základe závetu) je J. M. (brat). B. H. zomrela X. a jej dedičmi sú Ing. P. B. (na základe závetu) a J. H. (č.l. 96). J. M. zomrel X. a jeho dedičmi sú R. M. a R. M. (č.l. 55). A. B. zomrela X. a jej dedičmi sú Ing. P. B., Ing. P. B. ml., JUDr. M. B. a S. B. (č.l. 42). Teda v čase rozhodovania krajského súdu (11. 7. 2006) dedičia J. M., B. H., J. M. a A. B. nemali spôsobilosť byť účastníkom konania. Napriek tejto skutočnosti krajský súd rozhodol (takmer 30 rokov od podania odvolania). Jeho rozhodnutie je preto z dôvodu nedostatku podmienky konania zmätočné.

Ak po začatí konania účastník stratí spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 19 O. s. p.) postup súdu upravuje ustanovenie § 107 O. s. p. Je vecou súdu, aby podľa povahy veci posúdil, či smrť účastníka bráni pokračovaniu v konaní, alebo či možno pokračovať s právnymi nástupcami zomrelého účastníka.

V konaní pred krajským súdom vystupovali ako účastníci konania dedičia, ktorí už spôsobilosť byť účastníkom konania nemali.

Podľa § 211 ods. 1 O. s. p. (účinného do 30. 6. 2007) po predložení veci odvolaciemu súdu odvolací súd doručí odvolanie ostatným účastníkom a vyzve ich, aby sa v lehote do desiatich dní od doručenia výzvy k odvolaniu vyjadrili, ak to považujú za potrebné.

Krajský súd, ktorému bola vec predložená na rozhodnutie o odvolaní 30. 6. 2006 nepostupoval v zmysle citovaného ustanovenia a tým, že ostatným účastníkom (dedičom) nedoručil odvolanie proti uzneseniu bývalého štátneho notárstva, neumožnil im sa k nemu vyjadriť a uviesť ich tvrdenia v rozsahu, v akom to považovali za potrebné. Rozhodol vo veci len na základe podaného odvolania a ostatným účastníkom (dedičom) uprel procesné práva priznané im Občianskym súdnym poriadkom. Tým konal v rozpore s ústavným princípom rovnosti účastníkov konania, ukrátil ostatných účastníkov na ich ústavných právach (čl. 37

ods. 3 Listiny základných práv a slobôd) a zaťažil konanie procesnou vadou v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ktorá nielenže zakladá prípustnosť dovolania, ale je zároveň dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom touto procesnou vadou nemôže byť považované za správne.

Za dôvodné treba považovať aj ďalšie námietky týkajúce sa podania samotného odvolania, keď odvolanie z 1. 8. 1977 (čl. 11 spisu bývalého štátneho notárstva) za A. B. podpísal (zrejme) J. M. bez predloženia splnomocnenia na podanie odvolania, ktorou skutočnosťou sa krajský súd vôbec nezaoberal. Následne po podaní odvolania bývalé štátne notárstvo znova prejednálo dedičstvo po poručiteľovi, čo vyplýva zo zápisnice z 26. 1. 1978 (čl. 17) a vydalo rozhodnutie o vyporiadaní dedičstva (čl. 18) ohľadom ktorého krajský súd konštatoval, že nenadobudlo právoplatnosť pre nedoručenie všetkým účastníkom konania s tým, že im ho treba doručiť. Za tohto stavu je posúdenie dôvodnosti námietky dovolateľa týkajúcej sa vady konania v zmysle § 237 písm. d/ a e/ O. s. p. (v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo a nebol podaný návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný) dovolacím súdom predčasné. Bude potrebné, aby sa s vadami tejto povahy (vrátane splnenia ostatných podmienok konania) vysporiadal dovolací súd pri opätovnom rozhodovaní o odvolaní proti rozhodnutiu bývalého štátneho notárstva zo 14. 7. 1977 vzhľadom na následné rozhodnutie z 26. 1. 1978.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O. s. p.). Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť napadnuté uznesenie, nezaoberal sa dovolací súd ďalšími námietkami uvedenými dovolateľom v dovolaní.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 16. júla 2009

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: